

Mathilda Jonssons tale til psykiatrien i Hørsholm

Taler
Mathilda Jonsson

Dato
23. januar 2026

Sted
Hørsholm

1 Jeg har været patient i psykiatrien.

Ikke som et nummer. Ikke som en diagnose.

5 Men som et menneske.

Og alligevel var det ofte det første der forsvandt.

Mit menneske.

10

Vi taler så meget om manglende ressourcer.

Om personalemangel. Om travlhed.

15 Og ja det er en realitet.

Der mangler hænder. Der mangler tid. Der mangler sengepladser.

Men nogle gange føles det som om vi også mangler noget andet.

20

Et menneskesyn.

Jeg har blødt efter selvskade og ikke fået fysisk hjælp.

25

Ikke fordi såret ikke var der.

Ikke fordi smerten ikke var virkelig

30 Men fordi nogle tænkte

”hun kommer nok tilbage om en time”

35 Forstil jer at få den besked

Uden at ordene bliver sagt højt.

At dit sår ikke bliver behandlet fordi man allerede har opgivet dig på forhånd

40

Det gør noget ved et menneske.

Jeg har også oplevet at få stukket medicin i hånden, der ikke var min.

45 jeg sagde fra ”Det er ikke mit”

”Jeg vil ikke tage det”

Ikke som et oprør

50

Men som ansvar

Og svaret var vrede.

55

”Så du nægter at tage din medicin”

Stemmen blev hård. Tonen blev nedladende.

60 Som om jeg var problemet.

Som om det at sige fra var et symptom.

Men hvad er vi hvis, hvis ikke mennesker med ret til at sige ”Det her er ikke
65 rigtigt”?

Hvis vi virkelig vil hjælpe mennesker med psykisk sygdom, så må vi begynde et
andet sted en end i manualerne.

Vi må begynde i blikket.

I måden vi ser på det menneske, der sidder foran os.

75 For når et menneske i krise siger noget, så er det ikke for at være besværlig.

Det er for at blive hørt.

Vi bliver nød til at lytte mere, end vi gør os kloge.

80

Vi bliver nødt til at indrømme, at faglighed uden ydmyghed kan blive farlig

Ja, der mangler personale.

85 Ja. systemet er presset.

Ja medarbejdere løber stærkt.

Men travlhed må aldrig blive en undskyldning for at glemme mennesket.

90

For psykiatri handler ikke kun om at stabilisere symptomer.

Det handler om at holde håb i live.

95 Og håb kan ikke tvangsdozeres.

Det kan ikke udskrives på recept.

Det kan kun gives i mødet mellem mennesker.

100

Vi skal turde stille os selv det ubehagelige spørgsmål

Ser vi diagnosen eller ser vi mennesket.

105 For stopper vi med at lytte, stopper vi med at behandle.

Og når vi taler ned til mennesker, der allerede ligger ned, så kalder vi det behandling, men det føles som magt.

Mit budskab er ikke et angreb på dem, der hver dag går på arbejde og gør deres bedste.

115 Mit budskab er en opfordring til os alle.

At vi ændrer vores menneskesyn.

120 At vi forstår, at mennesker med psykisk sygdom ikke er ustabile objekter, der skal kontrolleres, men bevidste subjekter, der skal inddrages.

For ved i hvad?

Det farligste i psykiatrien er ikke selvskade.

125

Det farligste er følelsen af at være ligegyldig.

Vi bliver nød til at huske på at et system der ikke lytter, helbreder ikke det administrerer overlevelse.

130

Hvis vi vil mere en overlevelse,

Hvis vi vil værdighed,

135 Hvis vi vil reel bedring.

Så skal vi turde flytte magten en lille smule.

Ned fra journalen.

140

Ud af hierarkiet.

Og over i relationen.

145 Lad os skabe en psykiatri, hvor det at sige fra, ikke bliver set som modstand, men som samarbejde.

Hvor et sår bliver behandlet, også selvom man frygter det kommer igen.

150

Hvor en patient ikke skal kæmpe for at blive taget alvorligt midt i sin egen krise.

Vi kan godt.

155

Men det kræver, at vi tør lytte også når det vi høre udfordre os.

For mennesker med psykisk sygdom har ikke først og fremmest brug for kontrol.

160

De har brug for at blive mødt.

Som mennesker.

165

Kilde

Manuskript modtaget fra taler og udgivet af Danske Taler med tilladelse fra taler

Kildetype

Digitalt manuskript

170

Tags

Debattale

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/mathilda-jonssons-tale-til-psykiatrien-i-horsholm>

175

180

185